

Wie deed iets tegen verwelkingsziek?

Remplacieren, selectiekeuring, stamselectie

Wie tijdens de stekperiode in de kassen zijn ogen goed de kost geeft en u mag van ons verwachten dat wij dat doen, die kan over het algemeen wel een voorspelling maken over het komende dahliaseizoen.

Tijdens de kaskeuring bleek niet alleen, dat de stekken slecht liepen, maar dat er veel verwelkingsziek optrad, hetgeen ons weinig goeds deed verwachten van de toestand te velde.

Helaas is deze verwachting uitgekomen en bleken te velde sommige kramen ernstig van deze vernietigende ziekte te lijden te hebben. Wij meenden daarom dat het verantwoord was de praktijkmededeling van het Laboratorium voor Bloembollenonderzoek te Lisse over „De bacterie-verwelkingsziekte in dahlia's aan alle bij de keuringsdienst aangesloten dahliakwekers toe te zenden. Deze praktijkmededeling begint uitermate praktisch met het bestrijdingsadvies en het is aan u om dit nu ook in de praktijk te brengen. Ik vraag mij af hoevelen hun stekknollen voor het komende seizoen reeds tijdens het rooien hebben geselecteerd volgens de aangegeven methode. Volgend jaar zullen wij het weten.

Het virusziek liet zich in de kas niet ernstig aanzien en ook dit kwam weer tot uiting tijdens de veldkeuring. Er behoefde aanzienlijk minder te worden afgekeurd en gerooid, ruim 84.000 dahlia's tegenover 132.000 in 1967. Op het totale aantal gekeurde dahlia's betekent dit 0,2%.

Het aantal dahlia's met een B-certificaat nam iets toe, nl. van 59.600 naar 66.300. Deze toename werd voornamelijk veroorzaakt door het dahlia-mozaiëkvirus en het Lycopersicumvirus. Op een totaal van ruim 40 miljoen dahlia's is deze hoeveelheid echter van weinig belang.

Nogmaals wil ik er hier op wijzen, dat vroegtijdig opzuiveren van de partijen een van de belangrijkste middelen is om een goed resultaat te krijgen en dit ook te behouden. Wij zullen er van onze kant naar streven de veldkeuring eveneens vroegtijdig te laten beginnen, terwijl wij natuurlijk ook aan de kaskeuring weer de nodige aandacht zullen geven.

Evenals vorig jaar werd veel aantasting door spint aangetroffen. Wij weten allemaal dat dit een moeilijk te bestrijden plaag is, maar een krachtige aanpak is nodig gezien de schade die door het spint wordt veroorzaakt. Veel spuiten zal de enige oplossing zijn, maar informeer u dan ook eens naar de nieuwe bestrijdingsmiddelen die speciaal tegen het spint worden ontwikkeld. Vaak blijft men uit gewoonte middelen gebruiken, die al lang door betere zijn achterhaald.

De keuring op de proeftuinen te Aalsmeer en Overveen heeft eveneens weer een goed verloop gehad. In totaal waren opgeplant 196 cultivars, waarvan

15 op beide tuinen, zodat in feite 181 verschillende cultivars werden beoordeeld. In 23 cultivars werd virus aangetroffen, waarvan dit bij 3 op beide tuinen het geval bleek, zodat 20 cultivars wegens virus niet voor verdere beoordeling in aanmerking kwamen.

Remplacieren

Tenslotte nog enkele opmerkingen, die niet direct verband houden met de keuring, maar waarvoor ik graag deze gelegenheid te baat neem.

In verschillende bol- en knolgewassen wordt momenteel gewerkt aan een vrijwillige selectiekeuring op soortechtheid en raszuiverheid. Natuurlijk kan men zich dan afvragen, of dit ook niet voor de dahlia's van belang is. Over het belang van een dergelijke keuring behoeven wij echt niet lang te praten.

Een ander punt is de praktische uitvoerbaarheid, die momenteel beslist niet aanwezig is. Daarbij komt, dat het probleem bij de dahlia's niet in hoofdzaak wordt gevonden in een vermenging van de soorten op het veld. Minstens even erg is het geval waarmee men remplaciert met overeenkomstige, maar soms ook totaal afwijkende cultivars. Met geen enkele selectiekeuring is dat op te vangen. Men moet zich echter wel realiseren, dat met een dergelijke handelwijze wellicht het vertrouwen in het produkt meer wordt geschaad, dan met een enkele virusplant.

Wat is virusvrij?

Bij een recent bezoek aan Frankrijk is mij gebleken, dat men daar toch nog wel wat moeilijkheden had met de gezondheid van onze dahlia's. Daarbij speelt het verschil in groei-omstandigheden, dat een belangrijke invloed heeft op het tot uiting komen van de virusverschijnselen, een rol die door sommigen ook wel wordt toegegeven. De dahlia moet eerst acclimatiseren.

Wat wij doen is een selectie op het oog, hetgeen virusvrij zijn niet garandeert, noch pretendeert. Dit is ook in overeenstemming met een uitspraak van een van de grootste kwekers daar, de heer Chevalier, die verschillende oude cultivars in zijn sortiment heeft weten te behouden door stamselectie, hetgeen betekent dat hij geselecteerd heeft op een tolerantie van de plant ten aanzien van het virus. Als er geen virusresistente cultivars worden gevonden, dan moeten wij naar zijn mening gaan

werken op deze tolerantie omdat er anders teveel klachten van de afnemers zullen komen.

Door verschillende wetenschappelijke methoden heeft hij geprobeerd een virusvrije kraam op te bouwen, maar hij moest toch terugvallen op de visuele selectie, maar dan gepaard met stamselectie. Meer dan hier worden in Frankrijk de oplegknollen apart geteeld en dan ook regelmatig nagelopen, terwijl de produktieknollen minder aandacht krijgen. Dit gescheiden te telen heb ik reeds meerdere malen gepropageerd.

Omdat in Frankrijk geen keuringsdienst is, moet alles gebeuren op eigen initiatief van de kweker. Het ontbreken van een keuringsdienst bleek overigens wel op de monstertuin te Sceaux. Dit is een enorme tuin, waar 545 cultivars overzichtelijk staan opgeplant, maar waar ook enkele zeer slechte cultivars werden aangetroffen met voornamelijk propplanten. Ik dacht dat zo iets ons niet zou gebeuren, hoewel wij overigens mochten wensen over een dergelijke fantastische showtuin te beschikken.

Ir. H. van Os

(Verg. 16/12 Groep Handelshandelaar dahlia)

NISTITUUT VOOR BODEMVRUCHTBAARHEID
Haren (Gr.)

635.945.2^o 631.042 Drijfmest in de bollenteelt

door ir. L. C. N. de la Lande Cremer
en D. J. C. Knottnerus

Onder invloed van nieuwe ontwikkelingen op het gebied van de mestwinning en -bewaring en onder drang van economische factoren is in de afgelopen jaren „drijfmest“ een gewoon begrip geworden in de land- en tuinbouw. Deze meststof ontstaat wanneer de vaste en vloeibare uitwerpselen van het vee zonder strooisel gezamenlijk worden opgevangen en bewaard. De tegenhanger van deze gemengde bewaring is de gescheiden bewaring, waarbij als afzonderlijke eindprodukten stalmest en gier ontstaan. De eerste wordt reeds van ouds en zonder schade voor de bemesting van hollerland gebruikt in de periode vóór het poten.

Drijfmest bevat naast de stoffen die in de stalmest voorkomen ook nog de in de gier opgeloste bestanddelen. Doordat drijfmest echter meer vocht bevat (en zich daardoor goed leent voor verspuiting) is de concentratie aan voedingsstoffen in dit produkt lager dan in stalmest.

Samenstelling in %

	droge organ. stof		N	P ₂ O ₅	K ₂ O
Stalmest	21,5	14,0	0,54	0,34	0,37
Drijfmest	9,5	6,0	0,44	0,18	0,49

Ook drijfmest kan zonder bezwaren voor bemesting van bollengrond worden gebruikt. De hoeveelheden moeten worden aangepast aan de behoefte van het gewas.

Naast dit gebruik als meststof vóór het poten werd de mogelijkheid overwogen drijfmest na het poten te gebruiken, en als grondbedekker tegen winderosie, en als meststof. Hierbij werd gedacht aan een eenmalig aan te brengen dek, dat weerstand zou moeten bieden aan weersinvloeden als regen, droogte, vorst en betrekkelijk hoge windsnelheden. Het dek zou intact moeten blijven tot het gewas in het voorjaar de beschermende werking van de grond zou kunnen overnemen. Deze eenmalige toediening vergt in verhouding tot de gebruikelijke wijze van grondbedekking met stro of riet minder arbeid.

In de loop van de afgelopen jaren zijn door het Instituut voor Bodemvruchtbaarheid in Haren (Gr.) in samenwerking met het Rijkstuinbouwconsulentenschap te Hoorn oriënterende proeven over deze werkwijze genomen. Bij deze proeven zijn aanmerkelijk hogere giften drijfmest gebruikt dan voor bemestingsdoeleinden. Bij hoeveelheden van meer dan 50 m³ per hectare met tot 7% droge stof verdunde drijfmest bleken tulpen last te krijgen van wortelverbranding. Men vergeet echter niet, dat bij deze proeven, gezien het doel, sterk is afgeweken van de gebruikelijke regels over tijdstip en hoeveelheid van mesttoediening. De resultaten mogen dus niet zonder meer worden betrokken op het gebruik van drijfmest alléén voor bemestingsdoeleinden vóór het poten.

De oriëntatie over het gebruik van drijfmest tegen winderosie is nog niet afgesloten. Voorlopig kan worden meegedeeld, dat, wat het punt van bodembescherming betreft, er wel enige perspectieven zijn. Het onderzoek wordt voortgezet.

Tuinbouwdag 25 januari

De Nederlandse Tuinbouwraad zal op donderdag 23 januari 1969 een voorlichtingsdag houden over het onderwerp: „De tuinhouwer als ondernemer“. Deze voorlichtingsdag zal worden gehouden in de blauwe zaal van het Kurhaus te Scheveningen en vangt aan des morgens om 10.00 uur.

Het programma luidt als volgt:

10.00 - 10.15 uur:

Opening door de voorzitter van de Nederlandse Tuinbouwraad, de heer dr. A. J. Verhage.

10.15 - 11.00 uur:

Inleiding van de heer drs. W. Bos (bestuursgeleerde van de Stichting MANON, Stichting voor Ondernemersvervolmaking te Rotterdam) over: „Ondernemer, Onderneming en Omgeving“.

11.00 - 11.45 uur:

Inleiding van de heer Ir. W. van Soest (directeur tuinbouw van het Ministerie van Landbouw en Visserij te 's-Gravenhage) over: „De producent van tuinbouwprodukten als ondernemer“.

11.45 - 14.00 uur:

Lunchpauze

14.00 - 14.45 uur:

Inleiding van de heer H. J. Hylkema (voorzitter van het Produktieschap voor Siergewassen te 's-Gravenhage) over: „Het ondernemerschap bij de afzet van tuinbouwprodukten“.

14.45 - 15.45 uur:

Diskussie onder leiding van het forum van inleiders.

15.45 - 16.00 uur: Slotwoord.

16.00 uur: Sluiting.

TV-spots spruithyacinten

zaterdag	4-1-'69	Ned. II	na 2e avondjournaal (20.00 u.)
woensdag	8-1-'69	Ned. I	voor 2e avondjournaal (20.00 u.)
zaterdag	11-1-'69	Ned. I	voor 1e avondjournaal (19.00 u.)
dinsdag	14-1-'69	Ned. I	na 1e avondjournaal (19.00 u.)
donderdag	16-1-'69	Ned. II	voor 2e avondjournaal (20.00 u.)
woensdag	22-1-'69	Ned. I	na 2e avondjournaal (20.00 u.)
zaterdag	25-1-'69	Ned. II	voor 2e avondjournaal (20.00 u.)
donderdag	30-1-'69	Ned. I	na 2e avondjournaal (20.00 u.)